

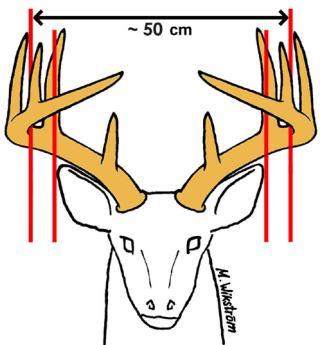
Tulosten merkitys käytännössä

Kaadettujen valkohäntäpeurojen ikäjakauma osoittaa, että urosten metsästyspaine on ollut selvästi suurempi kuin naaraiden. Tutkimustulokset näyttävät, että ”Wikströmin verotusmalli”, jota on sovellettu Sorkka 2020 -projektin puitteissa, pitäisi omaksua laajemmin. Vasallisilla naarailla on yhtä monta ”henkivakuutusta” kuin mitä vasoja on, mikä on kannanhoidollisesti oikein. Tämä tarkoittaa, että monilla naarailla on hyvät mahdollisuudet tulla täysikasvuiksi. Sen sijaan uroksilla ei ole vastaavaa turvaa ja jos niiden verotusta ei erikseen säädellä, muodostuu metsästyspaine automaattisesti niitä kohtaan liian isoksi. Tämä voidaan nähdä kuvaajan 3. esittämässä ikäjakaumassa, josta vanhat urokset puuttuvat.

Sorkka 2020 – projektin verotusmallin tarkoituksena on antaa uroksille paremmat mahdollisuudet saavuttaa täysikasvuisuus. Kiima-ajan luonnollisen käyttäytymisen edellytyksenä on, että kannassa on riittävän suuri määrä täysikasvuisia eläimiä molemmilla sukupuolissa. Kannan verotus tulisikin toteuttaa siten, että metsästyspaine vasoihin olisi suuri. Nuoriin aikuisiin (1½-3½-vuotiaat) kohdistuva paine tulisi puolestaan olla pieni. Painetta voisi kasvattaa jälleen täysi-ikäisissä peuroissa (≥ 4½-vuotiaat).

Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että vähintään 60 prosenttia kaadetuista eläimistä tulisi olla vasoja. Aikuisista uroksista (≥ 1½-vuotiaat) kaadettaisiin kaksi- tai kolmipiikkiset, mutta muut yksilöt saisivat

elää kunnes ovat niin vanhoja, että sarvien sisäleveys on selvästi suurempi kuin korvien leveys. Urokset ovat todennäköisesti riittävän vanhoja, kun sarvien sisäleveys on yli 50 cm tai sarvipuoliskon pituus on yli 50 cm.

Tutkimusprojekti Valkohäntä-DNA

Valkohäntä-DNA on valkohäntäpeuraan suunnattu monivuotinen tutkimusprojekti. Kolmihenkinen tutkimusryhmä on työskennellyt projektin parissa jo vuodesta 2009 tutkien valkohäntäpeuran genetiikkaa sekä sarvien ja ruumiin koon kehitystä. Tarkoituksena on tuottaa tietoa, jota tarvitaan valkohäntäpeurakannan hoidossa. Metsästyskaudella 2012-2013 kerätystä aineistosta tehdään tarkemmat analyysit ja selvitetään muun muassa, miten geneettiset ominaisuudet vaikuttavat eläinten koon ja sarvien kehitykseen.

Tutkimusprojektin mahdollistajat

Tutkimusprojekti Valkohäntä-DNA on voitu toteuttaa lähes 70 metsästysseuran avulla, jotka ovat osallistuneet aineiston keräämiseen lounaisella Uudellamaalla. Suuri kiitos siis kaikille, jotka ovat avustaneet tätä tutkimusta!

Lisätietoa

Mikael Wikström 044 5013524
Jaana Kekkonen 044 3572145
Jon Brommer 050 5343360

FORSKNINGS- OCH UTVECKLINGSINSTITUTET
ARONIA
VID ÅBO AKADEMI OCH YRKESHÖGSKOLAN NOVIA

Turun yliopisto
University of Turku

KONEEN SÄÄTIÖ

VALKOHÄNTÄPEURAN koon ja sarvien kehitys

-ainutlaatuinen tutkimus
lounaisella Uudellamaalla

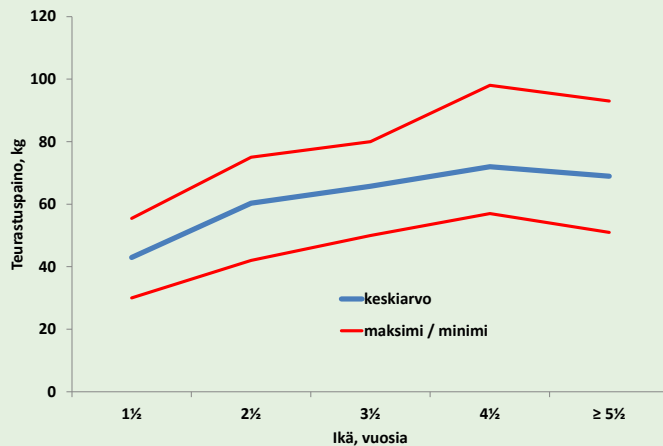

Monien metsästyksen ja tutkimuksen parissa toimijoiden laaja yhteistyö on tuottanut paljon uutta tietoa valkohäntäpeurasta. Metsästyskaudella 2012-2013 kerättiin aineistoa 438 aikuisesta yksilöstä, joista yli 200 oli sarvipäitä. Tutkimuksen tietoja voivat nyt kaikki eteläisen Suomen metsästäjät soveltaa valkohäntäpeurakannan hoitoon.

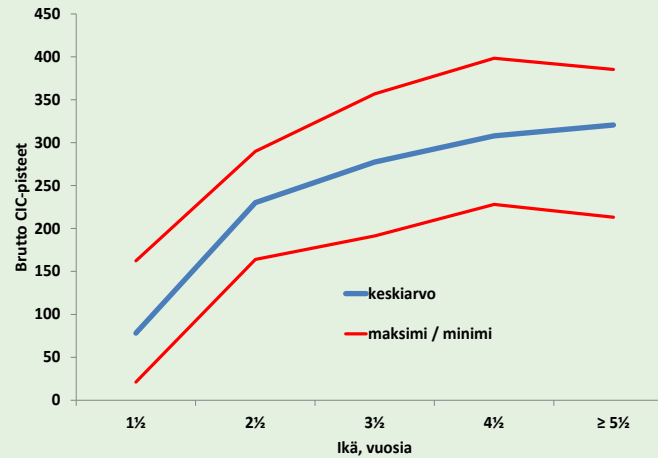
Koon kehitys

Tutkimus osoittaa, että valkohäntäpeuranaaraat kasvavat nopeasti ja saavuttavat lopullisen ruumiinpainonsa jo 2½ vuoden iässä. Tämän jälkeen niiden teuraspaino on keskimäärin 43 kg. Yksittäisten naaraiden teuraspaino voi olla jopa 60 kg.

Urokset puolestaan kasvavat aina 4½ vuoden ikään asti, jolloin ne teurastettaessa painavat keskimäärin 72 kg. Jotkut urokset voivat tässä iässä painaa parhaimmillaan jopa noin 100 kg. Urokset ovat 1½ vuoden iässä saavuttaneet 60 prosenttia, 2½ vuoden iässä runsaat 80 prosenttia ja 3½ vuoden iässä noin 90 prosenttia lopullisesta painostaan.

Kuvaaja 1. Valkohäntäurosten teuraspaino riippuu iästä; 4½ -vuotiaat painavat eniten.

Kuvaaja 2. Valkohäntäurosten sarvien koko on riippuvainen iästä; 4½-vuotiailla on suurimmat sarvet.

Sarvien kehitys

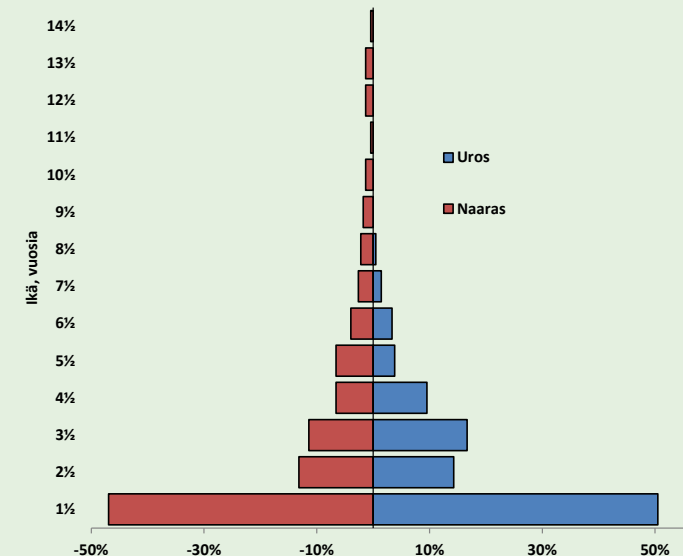
Valkohäntäpeuraurosten sarvet kasvavat merkittävästi aina 4½ vuoden ikään asti, jonka jälkeen niiden koko pysyy melko samana muutaman vuoden ajan. 1½-vuotiaiden sarvet ovat saavuttaneet keskimäärin 25 prosenttia, 2½-vuotiaiden noin 70 prosenttia ja 3½-vuotiaiden noin 90 prosenttia lopullisesta koostaan.

Yksilöiden välinen vaihtelu sarvien koossa on kuitenkin suurta. Joillakin 1½-vuotiailla saattaa olla hyvin kehittyneet kahdeksanpiikkiset sarvet, kun taas toisilla on vain pienet tapit. Toisaalta uroksissa esiintyy 5½-vuotiaita, joilla on vain kuusipiikkiset sarvet. Sarvien ja ruumiin koon välillä on yhteys: isoilla uroksilla on myös suuret sarvet.

Saaliin ikäjakauma

Lounaisella Uudellamaalla 2012-2013 kaadetuissa naaraissa oli kaikkia ikäluokkia aina 14½-vuotiaisiin asti. 1½-vuotiaiden ja sitä vanhempien naaraiden keski-ikä oli 3,5 vuotta. Lähes 30 prosenttia kaadetuista naaraista oli 4½-vuotiaita tai vanhempia.

Tutkimuksen aikana kaadetuista uroksista vanhin oli 8½-vuotias. 1½-vuotiaiden tai sitä vanhempien urosten keski-ikä oli 2,7 vuotta ja vain 20 prosenttia oli saavuttanut kaadettaessa 4½ vuoden iän eli täysikasvuisuuden.

Kuvaaja 3. Lounaisella Uudellamaalla 2012-2013 kaadettujen naaraiden ja urosten ikäjakauma osoittaa, että kannassa on selvästi vähemmän täysikasvuisia uroksia kuin naaraita (naaraat n = 228, urokset n = 210).